

Verksamhetsplan 2004

Övergripande:

Forum för levande historia bildades den 1 juni 2003.

Målet med myndigheten är enligt regleringsbrevet att ”främja arbetet med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Forumet skall ha som övergripande mål att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde. Verksamheten skall mana till diskussion och reflektion över frågor om demokrati, tolerans och alla människors lika värde med utgångspunkt i Förintelsen, men också behandla andra brott mot mänskligheten ur ett historiskt såväl som ett samtida perspektiv”.

2004 är Forum för levande historias första hela verksamhetsår. Mycket arbete återstår när det gäller att bygga upp myndighetens rutiner och organisation. Det krävs också ett fortsatt arbete för att formulera myndighetens mål, visioner och arbetsätt. Som en grund för detta arbete behövs bl a kartläggningar och ett betydande metodarbete.

Ett annat viktigt arbetsområde under 2004 är att presentera Forum för levande historia för en bredare publik. Ett syfte med detta är också att bygga nya relationer till potentiella samarbetspartners.

Under 2004 koncentreras verksamheten innehållsligt kring några teman och perspektiv, samtidigt som en bred verksamhet mot olika målgrupper bedrivs.

Planeringen av verksamheten skall lämna resursutrymme, både ekonomiskt och personellt, till oförutsedda händelser och verksamheter. Därför skall den planerade verksamheten omfatta ca 80 procent av verksamhetsbudgeten (utöver fasta kostnader som personal, lokal mm).

Arbetsområden internt:

Följande ska prioriteras i det interna arbetet i myndigheten:

- Tydliggöra myndighetens mål, metoder och tematiska avgränsningar. Fördjupa diskussionen om Förintelsens roll i myndighetens verksamhet. Analysera mekanismer och processer i skeenden som har föregått Förintelsen. Detta arbete sker i form av interna diskussioner, intern utbildning, deltagande i konferenser samt att tid avsätts för att personalen skall ges möjligheter att läsa in sig på relevant litteratur.
- Utveckla myndighetens administrativa rutiner, ekonomihantering, diarieföring mm.
- Utarbeta rutiner för projektarbete och andra funktioner som är en förutsättning för ett effektivt internt arbete.
- Utveckla rutiner och metoder för utvärdering och att kunskap som genereras av den egna verksamheten förs tillbaka in i organisationen.

Metodutveckling/kartläggningar:

Metodutveckling/kartläggning skall under 2004 ske inom följande områden:

- kartläggning av de yngre grupperna av den primära målgruppen barn- och ungdomar och metoder för att mot dessa målgrupper med historien som utgångspunkt verka för alla människors lika värde.
- utvecklande av metoder för att med kultur skapa en känslomässig insikt om värdet av alla människors lika värde, framför allt i skolan.

- kartläggning av myndighetens verksamhet och ansvarsområden i relation till andra myndigheter och organisationer. Syftet är att tydliggöra myndighetens specialområden och hur utifrån detta påbörja en dialog om hur samverkan med andra aktörer kan bedrivas för att bättre nå det övergripande målet.
- Budget: 300 000 kr

Prioriterade teman:

Vad innebär det att omvärlden inte ser och erkänner övergrepp mot vissa grupper? Under andra världskriget drabbades romer och homosexuella mycket hårt, men detta erkändes inte av omvärlden efter krigsslutet. Fortfarande är det som drabbade dessa grupper till stora delar okänt. Dessa gruppers historia väcker många frågor: Vilka konsekvenser kan det få att en grupp lever med ett av andra icke erkänt övergrepp eller när erkännandet kommer årtionden efter övergreppen begås? Kan detta skapa en misstänksamhet mot det etablerade samhället och förstärka ett utanförskap? Vilka mekanismer gör att vi är ovilliga att se och erkänna när övergrepp begås?

Ett perspektiv som också har penetrerats relativt lite under efterkrigstiden är den roll som de sk åskådarna spelade.

Dessa tre teman kommer därför att prioriteras i Forum för levande historias verksamhet med början under 2004.

Romernas situation

Syftet är att sprida kunskap om romernas situation under Förintelsen och i dagens Sverige och Europa för att därigenom öka kunskapen om detta samt stärka romernas situation i Sverige. Bland annat planeras en antologi, seminarier och fortbildning för lärare. Arbetet kommer att genomföras i samarbete med romska organisationer.

Budget: 700 000 kr

Homosexuellas situation

Syftet är bl a att fylla de historiska kunskapsluckorna från bl a Förintelsen och göra kopplingar till dagens arbete med Homo/Bi/Trans-frågor. En kartläggning av homofobins uttryck, en kunskapsinventering samt andra verksamheter för att sprida kunskap om detta område planeras. Projektet genomförs i samarbete med bland annat BRÅ och HomO.

Budget: 800 000 kr

Att stå bredvid – också ett sätt att delta.

Att vara bredvid och låta det otänkbara ske kan också vara ett sätt att delta. Projektet vill skapa insikt och öka kunskapen om åskådarrollen i ett händelseförlopp som Förintelsen. Frågorna kan röra sig kring hur mycket man kände till, vilka åtgärder som vidtogs och hur detta motiverades. Utifrån ett historiskt perspektiv väcker åskådarproblematiken också allmängiltiga frågor om personligt ansvar och vad det innebär att vara medmänniska.

Budget: 550 000 kr

Externt inriktade projekt

Gränser

Projektet Gränser producerades under 2003. En mobil utställning öppnade under 2003 och i januari 2004 öppnade en version på Stora Nygatan i Stockholm. I projektet ingår också en webbsatsning samt ett omfattande pedagogiskt program. Syftet med projektet är att, framför allt mot ungdomsgrupper, sätta fokus på en av de mekanismer som gjorde Förintelsen möjlig; kategorisering och sortering av människor. Under 2004 kommer den mobila utställningen att besöka 18 platser, och framför allt skolklasser kunna få pedagogiska besök. I utställningen i Stockholm kommer framför allt skolklasser kunna boka pedagogiska besök. Mer långsiktiga samarbetsprojekt kommer att inledas med några skolor. Arbetet med en utvärdering av projektet inleds under året.

Budget: 3 667 000 kr

Utbildningsverksamhet

Under 2004 kommer kortare fortbildningsseminarier för lärare att arrangeras runt om i Sverige i samarbete med olika universitet. De teman som tas upp är bland annat Förintelsen och jämförande analyser av olika folkmord/brott mot mänskligheten, kommunismens brott, förföljelserna av homosexuella från Förintelsen till idag, islamofobi och antisemitism som historiska fenomen och nutida problem. Under året påbörjas arbetet att tillsammans med en högskola ordna en akademisk deltids- eller distanskurs på 10–20 poäng för lärare och andra yrkesgrupper.

Utbildningsverksamhet planeras även ingå i vissa andra projekt, ex om romer och HBT-frågor, och budgeteras då under dessa projekt.

Budget: 1 065 000

Elevundersökning

En undersökning om elevers attityder till antisemitism, islamofobi, homofobi och rasism, utsatthet för hatbrott, spridning av propaganda och självdeklarerad brottslighet genomförs och presenteras under sensommaren 2004. Resultatet skall spridas, framför allt till skolor, genom publikationer, debatter, seminarier mm. Undersökningen kommer också utgöra en viktig utgångspunkt för beslut om Forum för levande historias framtida verksamhet i dessa frågor.

Budget: 660 000 kr

Programverksamhet

Programverksamheten i form av seminarier, debatter, kulturföreläsningar mm öppen för en allmän publik skall avspegla såväl de prioriterade områdena som myndighetens bredd.

Programverksamheten ges största möjliga regionala spridning. En särskild serie program kopplas direkt till vandringsutställningen Gränser, och till Gränserns verksamhet i Stockholm.

Budget: 750 000 kr

Kommunkonferens

En konferens för olika aktörer i kommuner – bland annat politiker, tjänstemän, poliser och socialarbetare – arrangeras i samarbete med andra myndigheter. Syftet är att belysa hur situationen ser ut lokalt och regionalt, sprida kunskap och stödja kommunerna i arbetet med att motverka rasism och nazism. Budget: 100 000 kr

Rwanda

2004 är det 10 år sedan folkmordet i Rwanda. Forum för levande historia kommer under året att uppmärksamma folkmordet och sprida kunskap om det.

Budget: 200 000 kr

Minnesdagen 27 januari

Forum för levande historia ansvarar för det årliga högtidlighållandet av Förintelsens Minnesdag - för människovärde och demokrati, den 27 januari. Myndigheten skall bl a stödja och samordna uppmärksammandet av minnesdagen över hela landet.

Budget: 475 000 kr

Kulturprojekt

Ett kontaktnät byggs upp inom kultursektorn, och en strategi för hur FLH skall arbeta med kulturella uttryck tas fram. Några mindre samarbetsprojekt genomförs under 2004, bland annat med Moderna Museet, och något större påbörjas som faller ut under 2005. Ett viktigt arbete blir att infoga kulturyttringar som en naturlig del i framför allt projekten kring de prioriterade temana.

Budget: 500 000 kr

Dokumentationsprojektet

Under den kommitté som förberedde bildandet av Forum för levande historia samlade in ett 100-tal vittnesmål med människor som på olika sätt kommit i kontakt med Förintelsen. En bok med korta utdrag av materialet producerades. Under 2004 produceras en lärarhandledning, materialet görs tillgängligt för allmänheten och marknadsförs mot ex gymnasieskolor och universitet.

Budget: 400 000 kr

Samarbete med läsrörelsen

Enligt regleringsbrevet skall Forum för levande historia nå ut med kultur till grupper som vanligtvis inte är kulturkonsumenter. Myndigheten har också barn som en av sina primära målgrupper, samt skall skapa dialog och diskussion om alla människors lika värde. Som ett led i arbetet mot alla dessa mål inleder myndigheten ett samarbete med läsrörelsen, för att bl a sprida en barnbok, samt genomföra seminarier mm om hur man kan diskutera dessa frågor med små barn.

Budget: 700 000 kr

Sverige och Förintelsen

2005 är det 60 år sedan andra världskrigets slut. Samma år planeras en rad forskningsprojekt om Sverige och Förintelsen presenteras. Under 2005 kommer Forum för levande historia arbeta med detta tema för att sprida kunskap och ta upp aspekter om Sveriges roll under andra världskriget. Under 2004 påbörjas ett förberedande arbete inför denna satsning.

Budget: 300 000 kr

Internationellt arbete

Forum för levande historia företräder Sverige i det internationella samarbetsorganet, Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research. Engagemanget inom Task Force kommer att intensifieras och målsättningen är att Sverige ska bli en aktivare medlem. Forum för levande historia kommer att medverka i flera arbetsgrupper. Forum för levande historia betalar den svenska avgiften till den gemensamma fonden, samt administrerar fonden.

Forum för levande historia är också engagerat i flera bilaterala samarbetsprojekt, främst i Östeuropa. Under 2004 planeras framför allt lärarseminarier i Ryssland, Estland och Lettland om bl a att undervisa om Förintelsen, om lagstiftning kring hatbrott och om att undervisa om demokrati, mänskliga rättigheter och tolerans utifrån Förintelsen.

Budget: 1 050 000 kr

Information mm

Utvecklande av ny webbplats

Webben kommer att bli en av FLHs centralas medier för att nå ut till målgrupperna. En ny webbplats för myndigheten skall därför planeras och produceras. Denna skall - förutom att innehålla fakta, information om pågående verksamhet, egen och annan, presentation av nya böcker, tidskrifter, teater, konst, skönlitteratur - även utformas så att den attrahera ungdomar och målgrupper som normalt inte tar del av Forum för levande historias verksamhet.

Budget: 500 000 kr

Spridning av filmer om svensk nazism

Under 2003 producerades en film om svenska högerextrema grupper och den svenska nazismen. Under 2004 tas en lärarhandledning fram och filmerna marknadsförs till skolor m fl.

Budget: 170 000 kr

Program och marknadsföring i samband med invigningen av publika lokalerna

I januari 2004 öppnar myndighetens publika lokaler på Stora Nygatan 10-12. I samband med detta genomförs ett omfattande program med kulturinslag, seminarier, uppläsningar mm. Samtidigt intensifieras marknadsföringen av myndigheten.

Budget: 275 000 kr

Tipskatalog

Den tidigare producerade tipskatalogen, med information om litteratur, filmer mm, skall uppdateras, kvalitetsgranskas och marknadsföras.

Budget: 30 000 kr

Profileringsarbete mot viktiga målgrupper

Forum för levande historia kommer att samarbeta med många olika sektorer inom det svenska samhället, bl a universitets- och forskarvärlden, enskilda organisationer och kultursfären. För att skapa bra förutsättningar för ett samarbete är det viktigt att dessa grupper känner till

myndighetens mål, uppdrag och verksamhet. Under året genomförs riktade informationssatsningar till vissa av dessa grupper.

Budget: 100 000 kr

Press och media

Pressarbetet pågår löpande och involveras i de pågående projekten. Pressklipp samlas in och sammanställs och utgör en viktig grund för planering och strategiska val. Ett journalistseminarium genomförs.

Budget: 300 000 kr

Verksamhetsinformation

En plan för myndighetens utåtriktade informationsinsatser tas fram. En speciell satsning genomförs för att göra myndigheten känd hos en bredare målgrupp. Information sprids om myndighetens övergripande mål och verksamhet, olika projekt marknadsförs. Myndigheten medverkar på mässor och konferenser för att sprida kunskap om sin verksamhet. Informationsmaterial tas fram och sprids till relevanta grupper. Lätläst material mm tas fram kring myndighetens verksamhet samt olika projekt. Distribution av producerat material genomförs med hjälp av ett distributionsföretag.

Budget: 2 500 000 kr

Övrigt

Bibliotek

2004 skall bibliotek och kunskapsbank byggas upp och successivt tillgänggöras för en större publik. Forum för levande historia avser dock inte att bedriva utlåningsverksamhet.

Biblioteket ska fungera som en möjlighet till fördjupning för besökare i lokalen och andra som är intresserade av de ämnen Forum behandlar. Biblioteket skall även fungera som en kunskapsbank kring material som finns på andra bibliotek och arkiv i Sverige och världen.

Budget: 180 000 kr

Uppbyggnad av regionala nätverk

I Forum för levande historias uppdrag ligger att verka i hela landet. Detta skall genomsyra hela verksamheten, men speciella insatser för att uppnå målet krävs också. Formerna för hur Forum för levande historia skall arbeta för att leva upp till målet att verka i hela landet skall undersökas och ett förslag om detta lämnas efter samråd med lokala och regionala aktörer.

Arbetet skall bygga på de nätverk som redan etablerats, men även syfta till att finna nya samarbetspartners framför allt inom de områden där sådana inte redan finns.

Budget: 350 000 kr